

PROGRAMA CAIXAPROINFÀNCIA

Document descriptiu

Col·legi Cor de Maria-Sabastida

ÍNDEX

---

1. INTRODUCCIÓ	3.
1.1 Característiques de l'escola Cor de Maria-Sabastida	3.
2. ACCÉS AL PROGRAMA CAIXA PROINFÀNCIA	4.
2.1. Procés de detecció de necessitats	4.
2.2. Accés a Caixaproinfància: dels inicis a l'actualitat	5.
3. OBJECTIUS GENÈRICS DEL PROJECTE (SUBPROGRAMES CAIXAPROINFÀNCIA)	6.
4. FAMÍLIES	8.
5. PREVISIÓ DE FUTUR	9.

1. Introducció

1.1 Característiques de l'escola Cor de Maria-Sabastida

El nostre col·legi està format per un equip de més de 50 educadors/es que es comprometen a transmetre una educació de qualitat que promogui el ple desenvolupament dels nostres alumnes.

Les escoles Cor de Maria tenen un "Caràcter Propi" que dóna coherència a una proposta educativa que afavoreix el creixement i la maduració de l'alumnat. El caràcter propi defineix el marc d'actuació del Cor de Maria-Sabastida i es concreta en diversos documents programàtics, com per exemple les NOFC (Normes d'Organització i Funcionament del Centre) la Programació General, el Projecte Lingüístic, etc. que expliciten totes i cadascuna de les activitats educatives. Aquests documents són objecte de revisió i actualització constants.

El col·legi promou la formació de l'alumnat i està obert a tothom qui desitgi educar-hi els seus fills i les seves filles.

El tarannà de les escoles Cor de Maria, que sorgeixen com a resposta a les necessitats del poble i amb esperit de col·laboració i servei a la societat, ha afavorit que les famílies que eduquen els seus fill/es a la nostra escola vinguin, majoritàriament, de l'entorn més proper a la ubicació de l'escola, de manera que la nostra població escolar pertany a una classe social mitjana-baixa, amb un increment notori en els darreres anys, de famílies amb situacions econòmiques, socials i culturals desfavorides. L'alumnat és en la seva majoria nascut a Catalunya i, hi ha, aproximadament un 14% d'alumnes provinent d'altres nacionalitats, d'entre les quals són majoria els procedents d'Equador, Perú, Argentina, d'altres països sud-americans i una minoria d'alumnes xinesos i d'altres països.

La realitat social de l'escola, la implicació del professorat en l'educació més enllà de l'aula i de l'horari lectiu i la voluntat de realitzar un treball en xarxa amb altres professionals (externs a l'escola) que doni coherència a la nostra actuació fa que prioritzem la coordinació, sobretot, amb l'EAP, amb el CSMIJ i amb els Serveis Socials. Fruit d'això tenim reunions quinzenals amb l'EAP i una Comissió Social estable que es reuneix mensualment per tal de tractar conjuntament aquelles situacions que requereixen la intervenció conjunta de l'escola i aquests organismes.

El fet que la ubicació geogràfica del domicili de l'alumne sigui determinant en el moment que han d'intervenir aquests organismes, fa que haguem de coordinar-nos amb dos districtes, Horta-Guinardó i Nou Barris i que, a la pràctica, tinguem dues comissions socials. Així mateix, els contactes amb d'altres professionals o institucions (escoles d'educació especial, UEC, psicòlegs...) són una constant al llarg del curs.

El treball que deriva d'aquests contactes i coordinacions el du a terme l'equip d'atenció a la diversitat, format per quatre mestres, cadascuna dels qual té una tasca específica: la subdirectora, la funció de la qual és fer d'enllaç amb l'equip directiu, la psicopedagoga, que es responsabilitza de la coordinació amb l'EAP i s'ocupa dels aspectes relacionats amb l'aprenentatge i dues professores amb experiència en la intervenció sòcio-educativa amb els menors amb risc d'exclusió social, que s'ocupen de la coordinació amb les comissions socials i altres agents educatius de l'entorn.

2. ACCÉS AL PROGRAMA CAIXAPROINFÀNCIA

2.1 Procés de detecció de necessitats

La detecció de necessitats dels infants i les seves famílies es fa des de diversos àmbits:

Inscripció i matrícula – Informacions al llarg del curs escolar

Durant el període d'inscripció i matrícula la directora realitza entrevistes personals amb les famílies que desitgen incorporar-se al centre i, en cas que s'observi que el nen/a té un entorn amb circumstàncies desfavorables (econòmiques, socials, aprenentatge...) es comunica a les persones/institucions adequades. Així, en el cas d'una situació econòmica precària, es comunica a l'administrador de l'escola per tal que estableixi les mesures oportunes per ajudar la família, se li dóna informació dels ajuts als quals pot optar i, si es creu convenient, dels organismes externs als quals, de manera particular, pot acudir (Càritas, parròquies...).

Quan l'administració educativa així ho indica, la directora informa l'EAP de l'existència de famílies en aquesta situació, per tal que pugui acollir-se a ajuts o, si escau, per a què l'alumne sigui susceptible d'ésser considerat de NEE derivades de situacions socials i econòmiques desfavorades. Tanmateix són escasses les comunicacions en aquest sentit i en la majoria dels casos les situacions de precarietat econòmica, vulnerabilitat social, etc... es van detectant al llarg del curs o cursos escolars.

Hi ha famílies que comuniquen la seva situació a l'administrador o a la directora i, en cas que sigui exclusivament una qüestió de dificultat econòmica, hi ha un seguiment de la situació per part de l'administrador i, mentre no s'observi cap repercussió en la situació emocional i/o d'aprenentatge de l'alumne/a, no hi ha cap tipus d'intervenció des de l'equip d'atenció a la diversitat.

En ocasions, situacions econòmiques precàries acaben desestabilitzant la família i creant situacions que afecten el nen/a i que faran necessària la intervenció de l'equip d'atenció a la diversitat. Si la situació no s'agreuja no es recorre a la comissió social, tret que hom observi que l'entorn familiar es deteriora i, a més, repercuteix en el procés d'aprenentatge (o maduratiu) de l'alumne.

Tutoria

El tutor/a si detecta circumstàncies (d'entorn familiar, social, afectiu, econòmic...) que afecten l'alumne/a i que ultrapassen les seves funcions (o bé constata que les seves actuacions com a tutor/a ja no són suficientment efectives) comunica la situació a l'equip d'atenció a la diversitat que, si escau, entoma el cas i actua en conseqüència (entrevistes amb la família, tutories individuals amb l'alumne, contacte amb altres professionals) i aquest equip, si és necessari el trasllada a la comissió social. Cal dir que la decisió del tutor/a, gairebé sempre, té el consens de la resta de mestres i professors de l'equip docent corresponent, tot i que en segons quins casos pot resultar necessària la no difusió d'algunes circumstàncies de l'alumne per tal de preservar-ne la privacitat.

Equip d'atenció a la diversitat

Aquest equip és qui gestiona les demandes que arriben (des de l'àmbit tutorial, direcció...) per tal que intervinguin en casos que siguin necessaris. Alhora el propi equip fa observacions a les aules i, en cas que calgui, decideix les actuacions oportunes.

Des de l'equip d'atenció a la diversitat es traslladen a la comissió social les situacions que consideren del seu àmbit i estableixen amb aquesta comissió la relació convenient per realitzar, cadascú des del seu àmbit, l'oportú seguiment.

Comissió Social

La comissió social de la nostra escola està formada pels membres següents: la directora, la subdirectora i també component de l'equip d'atenció a la diversitat, un educador social del Serveis Socials de Porta (Districte de Nou Barris) i una educadora social de l'EAP (Equip d'Assessorament Psicològic) de Nou Barris. La comissió, a més de les tasques pròpies, dedica en la seva reunió mensual, una part de la sessió al tractament, seguiment i, si cal planificació d'intervenció, dels alumnes que participin dels subprogrames de CaixaProinfancia. L'educadora social de l'EAP és qui s'encarrega de la realització dels Informes Socials dels alumnes.

2.2. Accés a CAIXAPROINFÀNCIA: dels inicis a l'actualitat

L'escola va accedir al programa CaixaProinfancia després que tinguéssim coneixement de la possibilitat d'incorporar-nos-hi durant la presentació que la FECC va fer el mes de maig del 2011 i de fer efectiva la nostra sol·licitud i consegüent aprovació el 30 de setembre de 2012.

El nostre centre va creure oportuna la sol·licitud d'incorporació a aquest programa de la "Fundació Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona" donat que, en el transcurs de l'any escolar 2010-11, vam constatar la necessitat que alguns alumnes, amb necessitats econòmiques i situacions familiars i socials desfavorides, estiguessin més hores a l'escola per, d'una banda facilitar-los ajuts en els aprenentatges que, malauradament, no podien (o no sabien) oferir-los llurs famílies i per l'altra prevenir situacions de risc, ja que alguns d'ells podien ser susceptibles d'ésser captats per bandes juvenils violentes. Allò que es va fer el curs 2011 fou, a través de professorat voluntari, oferir a aquests alumnes un espai a l'escola, fora del seu horari lectiu, on canalitzar sentiments, preocupacions, frustracions... alhora que els ajudàvem a resoldre situacions tant relacions/socials com d'aprenentatge.

La constatació que aquest grup d'alumnes se sentia bé, que donava mostres, individualment i grupalment, de millora relacional i fins i tot que obtenien alguns petits "èxits" en l'aprenentatge, ens va fer veure que anàvem pel bon camí.

L'existència del grup abans esmentat (al qual anomenem "Cocacola") ens va fer reflexionar sobre la necessitat de formar i mantenir un grup (o grups) d'aquestes característiques, sobretot amb un enfocament de prevenció. Així doncs, a principis de setembre de 2011, estudiades les possibilitats que ens oferia CaixaProinfancia i després

d'una acurada selecció d'alumnes vam presentar la nostra sol·licitud, a través de la FECC, que es concretava en dos grups de reforç educatiu, un d'*Aula oberta* i l'altre d'*Estudi assistit*. Des de l'escola vam considerar que aquests dos subprogrames que oferia CaixaProinfància podien suposar una consolidació i alhora "professionalització" d'aquest suport a alumnes amb NEE.

El curs 2012-2013, constatada la bona rebuda de Classe Món per part de les famílies i els alumnes i els efectes positius aconseguits, vam decidir augmentar el nombre dels alumnes beneficiaris ampliant els grups. Actualment tenim dos grups de reforç educatiu, un d'Aula Oberta i l'altre d'Estudi Assistit, i un grup de centre obert. Aquests grups, anomenats internament "Classe Món", funcionen organitzativament parlant seguint les pautes dels tres subprogrames.

Des del curs 2013-2014 hem augmentat el nombre de grups i el curs 2014-15 vam sol·licitar per primera vegada el subprograma "Atenció psicoterapèutica personal i familiar" per a un alumne. Aquesta atenció va resultar molt positiva perquè comptem a l'escola amb dos psicòlegs que poden dur a terme l'atenció psicoterapèutica i el fet de poder establir una comunicació àgil i eficaç entre aquets mestres/psicòlegs i la resta d'agents educatius que intervenen a l'escola (mestres d'aula, tutors...) suposa una major garantia d'efectivitat de l'atenció prestada.

Actualment (curs 2015-16,) tenim en funcionament quatre grups d'Estudi assistit, un grup d'educació no formal i temps lliure i tres alumnes als quals se'ls proporciona "atenció o teràpia psicosocial personal i familiar". La satisfacció de les famílies, dels alumnes i dels mestres és molt alta i comprovada anualment a través d'enquestes i/o qüestionaris d'opinió.

En conclusió: l'accés i el manteniment del programa Caixaproinfància a l'escola ens han permès millorat l'atenció a l'alumnat que en gaudeix ja que ha rebut un acompanyament molt més intens que en cursos anteriors i alhora l'atenció general de la resta d'alumnes perquè ha revertit en el benestar general d'alguns grups classe.

3. OBJECTIUS GENÈRICS DEL PROJECTE CLASSE MÓN (SUBPROGRAMES CAIXAPROINFÀNCIA)

- ✓ Oferir als alumnes un espai proper i acollidor tot creant un grup de referència més enllà del grup classe.
- ✓ Dur a terme tasques acadèmiques amb l'acompanyament de dues educadores del centre, potenciant el treball col·laboratiu entre els alumnes.
- ✓ Dotar al projecte d'una funció social i no únicament acadèmica, vinculant a les famílies a l'escola i evitant dinàmiques negatives de carrer.

3.1. Metodologia

Temporalitat

Les sessions s'inicien en acabar les classes ordinàries de l'escola. Exemple d'horari "marc":

Estudi assistit 1

	Estudi assistit EP (1)	Estudi assistit EP (2)	Estudi assistit EP (3)	Estudi assistit ESO	Centre Obert ESO
DILLUNS				17.00-18.30	17.00-18.30
DIMARTS				17.00-18.30	17.00-18.30
DIMECRES		17.00-19.00	17.00-19.00	15.00-16.30	15.00-16.30
DIJOUS	17.00-19.00				
DIVENDRES	17.00-19.00	17.00-19.00	17.00-19.00		

Descripció de les sessions

Les sessions estan estructurades en dos moments i espais:

1r- Compartim a la Miniteca

Els alumnes, un cop surten de les classes a les 17h, es dirigeixen cap a la miniteca, l'aula d'expressió de l'escola. Aquest és el primer espai de trobada del grup Classe Món al complet. Aquest espai ens permet trencar amb la inèrcia de l'horari escolar i donar protagonisme a l'activitat a realitzar.

Al entrar a la miniteca, arriba el moment de relaxar-se: agafem el coixins, fem un cercle al terra tots junts, compartim experiències i neguits del dia, i fem propostes de properes activitats, tot berenant.

És en aquest primer moment de trobada, on l'alumne encarregat omple la llista d'assistència i un cop tot recollit, pugem a les aules.

2n- Grups de treball a l'aula

A l'aula realitzem deures individuals i per grups, fomentant el suport entre alumnes. Són els alumnes els que s'organitzen aquest moment en funció del deures que tinguin, podent consultar els dubtes a les educadores de suport i als seus propis companys de curs o fins i tot als més grans.

Més enllà de fer deures, aquest moment ens serveix per orientar els alumnes en la seva organització escolar: gestió d'agendes, organització de carpetes, cura del material...

Quan els alumnes no tenen deures, es duen a terme altres activitats de reforç acadèmic:

- reforç de matemàtiques mitjançant el joc
- lectura lliure
- escriptura i il·lustració de contes
- aportacions pel mural- agenda de l'escola.

Assistència de l'alumnat

L'assistència dels alumnes ha estat continuada. Hi ha hagut fluctuacions de baixes i altes degut a canvis de centre educatiu per canvis de domicili (procés migratori).

Seguiment de l'evolució dels alumnes

Les responsables complimenten uns fulls de seguiment tutorial i es registren en les actes corresponents els acords i propostes de les reunions de coordinació. A banda, tenim el document de la FEEC on fem la valoració conjunta i el seguiment de l'alumnat.

4. FAMÍLIES

La implicació de les famílies en les tasques escolars dels seus fills ha estat cada vegada més alta.

Hem aconseguit mantenir una relació educadors- famílies molt estreta i això ha facilitat que augmentessin l'interès pel procés d'aprenentatge dels seus fills i s'apropessin a l'escola "sense por". Hem intentat recuperar la importància del seu rol com a primers educadors dels seus fills.

L'autoestima de les famílies ha augmentat i això ha revertit positivament a l'escola ja que han començat a participar en les activitats de la comunitat educativa.

5. PREVISIÓ DE FUTUR

La previsió de l'escola és mantenir tots els programes i seguir treballant per la vinculació familiar. Fins ara les actuacions educatives que ens ha permès el programa Caixaproinfància, han resultat satisfactòries per a tots els qui hi estem vinculats, per això considerem que l'escola ha de vetllar per la continuïtat.